



Prese un informācija

Eiropas Savienības Vispārējā tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 86/22
Luksemburgā, 2022. gada 18. maijā

Spriedums lietā T-609/19
Canon/Komisija

Vispārējā tiesa noraida *Canon* prasību saistībā ar Komisijas tai uzlikto naudas sodu 28 miljoni EUR par koncentrācijas kontroles noteikumu neievērošanu *Toshiba Medical Systems Corporation* iegādes darījumā

2016. gadā transnacionāls Japānas uzņēmums *Canon Inc.* (turpmāk tekstā – “prasītāja”), kas specializējas attēlveides un optisko produktu ražošanā, iegādājās *Toshiba Medical Systems Corporation* (turpmāk tekstā – “*TMSC*”), kas 100 % bija *Toshiba Corporation* (turpmāk tekstā – “*Toshiba*”) meitasuzņēmums.

Šī iegūšana tika īstenota divos posmos ar īpaši šim nolūkam izveidotu vērtspapīrošanas uzņēmumu (*MS Holding*). Pirmajā posmā 2016. gada 17. martā *MS Holding* iegādājās atsevišķas balsstiesīgās akcijas no *TMSC* par aptuveni 800 EUR, savukārt prasītāja, samaksājot pilnu norunāto pirkuma maksu par *TMSC* (aptuveni 5 280 000 000 EUR), ieguva [akciju] pirkuma iespēju uz visām atlikušajām balsstiesīgajām *TMSC* akcijām. Prasītāja turklāt ieguva vienīgo *TMSC* akciju bez balsstiesībām par aptuveni 40 EUR (turpmāk tekstā – “pagaidu darījums”).

Otrajā posmā 2016. gada 19. decembrī prasītāja pēc koncentrācijas atļaujas saņemšanas no Komisijas īstenoja [akciju] pirkuma iespēju, lai iegādātos *TMSC* pamatā esošās balsstiesīgās akcijas, savukārt *TMSC* nopirka šīs *MS Holding* turējumā esošās balsstiesīgās akcijas, kā arī prasītājai piederošo akciju bez balsstiesībām (turpmāk tekstā – “galīgais darījums”). Ar šiem diviem darījumiem *TMSC* kļuva par prasītājai 100 % piederošu meitasuzņēmumu.

Šīs jaunās pakāpeniskās iegādes jēga bija tāda, lai *Toshiba* pārskatos *TMSC* pārdošana tiktu atzīta par kapitālieguldījumu vēlākais līdz 2016. gada 31. martam, prasītājai formāli neiegūstot kontroli pirms nepieciešamo atļauju saņemšanas no kompetentajām konkurences iestādēm.

Pēc prasītājas 2016. gada martā nosūtīta iepriekšēja paziņojuma augustā par koncentrāciju tika paziņots Komisijai, kura to atļāva tā paša gada septembrī.

Tomēr paralēli Komisija bija uzsākusi izmeklēšanu par iespējamiem Apvienošanās regulā ¹ paredzēto paziņošanas un apturēšanas pienākumu pārkāpumiem. Saskaņā ar šiem pienākumiem **Eiropas mēroga koncentrācijā iesaistītiem uzņēmumiem par plānoto darījumu ir jāpaziņo Komisijai, lai tā var to izvērtēt pirms darījuma īstenošanas (“paziņošanas pienākums”) ², un šie uzņēmumi nedrīkst īstenot Komisijai paziņoto darījumu pirms tās atļaujas saņemšanas (“apturēšanas pienākums”) ³.**

Ar 2019. gada 27. jūnija lēmumu ⁴ **Komisija konstatēja prasītājas pieļautu minēto pienākumu pārkāpumu, jo tā bija priekšlaicīgi īstenojusi *TMSC* iegūšanu.** Būtībā Komisija uzskatīja, ka,

¹ Padomes Regula (EK) Nr. 139/2004 (2004. gada 20. janvāris) par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (“EK Apvienošanās Regula”) (OV 2004, L 24, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Apvienošanās regula”).

² Apvienošanās regulas 4. panta 1. punkts.

³ Apvienošanās regulas 7. panta 1. punkts.

⁴ Komisijas Lēmums C(2019) 4559 *final* (2019. gada 27. jūnijs), par naudas sodu uzlikšanu par to, ka nav paziņots par koncentrāciju, pārkāpjot Padomes Regulas (EK) Nr. 139/2004 4. panta 1. punktu, un par koncentrācijas īstenošanu, pārkāpjot minētās regulas 7. panta 1. punktu (Lieta M.8179 – *Canon/Toshiba Medical Systems Corporation*).

veicot šo pagaidu darījumu, prasītāja daļēji ir īstenojusi vienu koncentrāciju, kuru veido *TMSC* iegūšana, un šādi ir pārkāpusi paziņošanas un apturēšanas pienākumu. Šī iemesla dēļ Komisija tai uzlika divus naudas sodus kopsummā 28 miljonu EUR apmērā.

Prasītāja par šo lēmumu iesniedza atcelšanas prasību, kuru Vispārējās tiesas sestā palāta ir pilnībā noraidījusi.

Vispārējās tiesas vērtējums

Vispirms Vispārējā tiesa noraidīja prasītājas argumentu, saskaņā ar kuru pagaidu darījuma rezultātā tā neesot ieguvusi kontroli pār *TMSC* un tāpat tas neesot Apvienošanās regulā paredzēto paziņošanas un apturēšanas pienākumu pārkāpums.

Atsaucoties uz Tiesas iedibināto judikatūru ⁵, Vispārējā tiesa šai ziņā atgādina, ka koncentrācijas īstenošana notiek, tiklīdz viens no koncentrācijas dalībniekiem īsteno darījumus, kas veicina ilgtermiņa kontroles maiņu mērķuzņēmumā. Tāpat jebkura daļēja koncentrācijas īstenošana ietilpst apturēšanas pienākuma piemērošanas jomā, kas atbilst prasībai nodrošināt efektīvu koncentrāciju kontroli. Tieši no šī skatpunkta Apvienošanās regulā par vienu koncentrāciju tiek uzskatīti cieši saistīti darījumi, paredzot vienu vienīgu izņēmumu gadījumos, kad šādi darījumi nav nepieciešami, lai panāktu kontroles maiņu mērķuzņēmumā, un tāpat tiem nav tiešas funkcionālas saiknes ar koncentrācijas darījumu.

Tāpat Komisija pamatoti norādīja, ka Tiesas judikatūrā ir veikta jēdzienu “koncentrācija” un “koncentrācijas īstenošana” nošķiršana. Proti, ja “koncentrācija” ir uzskatāma par īstenotu tikai tad, kad notikusi ilgtermiņa kontroles maiņa, tad “koncentrācijas īstenošana” var būt notikusi, tiklīdz viens no koncentrācijas dalībniekiem ir īstenojis darbības, kuras veicina ilgtermiņa kontroles maiņu mērķuzņēmumā, proti, varbūtēji pirms kontroles pār šādu uzņēmumu iegūšanas.

Tāpēc kritērijs, lai noteiktu, vai prasītāja ir pārkāpusi paziņošanas un apturēšanas pienākumu, ir nevis tas, vai pirms koncentrācijas atļaušanas ir notikusi kontroles iegūšana pār *TMSC*, bet gan, vai attiecīgās darbības pilnībā vai daļēji, faktiski vai juridiski ir veicinājušas kontroles maiņu šajā uzņēmumā pirms šī datuma.

Šajā kontekstā Vispārējā tiesa nepiekrīt prasītājas argumentam, ka Komisijas veiktā darījuma kontrole nekādi neesot tikusi kavēta, ņemot vērā, ka prasītāja kontroli pār *TMSC* esot ieguvusi tikai pēc tam, kad bija saņēmusi visas attiecīgo konkurences iestāžu atļaujas. Prasītājas ieskatā, tā kā kontrole neesot iegūta, koncentrācijas priekšlaicīga īstenošana neesot notikusi. Koncentrācijas daļējai īstenošanai esot nepieciešama arī daļējas kontroles iegūšana. Tomēr Vispārējā tiesa uzskata, ka kontrole ir vai nu iegūta, jo vienībai ir iespēja īstenot izšķirošu ietekmi uz mērķuzņēmumu, vai arī tā nav iegūta. Līdz ar to apgalvotā “daļējā kontrole” nevar būt nosacījums koncentrācijas daļējai īstenošanai. Turklāt Vispārējā tiesa atgādina, ka Komisijas pārbaude, lai tā būtu efektīva, ir jāveic ne vien pirms kontroles iegūšanas, bet arī pat pirms koncentrācijas daļējas īstenošanas.

Atsaucoties uz savu judikatūru ⁶, Vispārējā tiesa turklāt noraida prasītājas argumentu, saskaņā ar kuru pagaidu darījums neveido koncentrācijas daļēju īstenošanu.

Šajā ziņā Vispārējā tiesa norāda, **ka koncentrācijas darījums var izveidoties pat liela skaita juridiski atsevišķu darījumu rezultātā, un ka tādā gadījumā Komisijai ir jāvērtē, vai šie darījumi veido vienu koncentrāciju un vai tiem ir vienots raksturs.** Vairāku juridiski nošķirtu darījumu gadījumā Komisijai, ņemot vērā faktiskos un tiesiskos apstākļus katrā lietā, ir arī jāidentificē lietas dalībnieku ekonomiskais mērķis, pārbaudot, vai attiecīgie uzņēmumi būtu varējuši noslēgt katru no veiktajiem darījumiem atsevišķi vai, gluži pretēji, katrs darījums ir tikai viens no sarežģītāka darījuma elementiem, bez kura puses to nebūtu noslēgušas.

⁵ 2018. gada 31. maija spriedums *Ernst & Young*, C-633/16, EU:C:2018:371).

⁶ 2006. gada 23. februāra spriedums *Cementbouw Handel & Industrie/Komisija* (T-282/02, EU:T:2006:64).

Šādā kontekstā **Komisija nav pieļāvusi kļūdu, kvalificējot koncentrācijas daļējas īstenošanas pagaidu darījumu**. Proti, tā ir pamatoti konstatējusi, ka no pagaidu darījuma brīža un neatkarīgi no koncentrācijas atļaujas saņemšanas iznākuma, prasītāja bija ieguvusi iespēju īstenot zināmu ietekmi uz *TMSC*, jo pēc minētā darījuma veikšanas vienīgi tai bija pilnvaras noteikt šīs pēdējās minētās galīgā ieguvēja identitāti.

Vispārējā tiesa arī nepiekrīt prasītājas argumentam, ka pagaidu darījumam nav tiešas funkcionālas saiknes ar *TMSC* kontroles maiņu, un tārad tas neesot veicinājis minētās kontroles maiņu. Vispārējā tiesa uzskata, ka bez prasītājas piedāvātās divu posmu darījuma struktūras *Toshiba* nebūtu varējusi atteikties no kontroles pār *TMSC* un neatgriezeniski saņemt samaksu par *TMSC* līdz 2016. gada marta beigām. Turklāt šīs divu posmu struktūras ietvaros pagaidu darījums bija nepieciešamais posms, lai panāktu kontroles pār *TMSC* maiņu. Proti, šī divu posmu struktūra bija domāta, lai ar pagaidu darījuma palīdzību, pirmkārt, starpniekpircējs varētu iegādāties visas *TMSC* balsstiesības, un, otrkārt, lai prasītāja varētu neatgriezeniski samaksāt *Toshiba* pirkuma maksu par *TMSC*, gūstot lielāku pārlicību par to, ka tā galu galā iegūs kontroli pār *TMSC*.

Vispārējā tiesa noraida prasību pilnībā un piespriež prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

ATGĀDINĀJUMS. Apelācijas sūdzību, kas attiecas tikai uz tiesību jautājumiem, par Vispārējās tiesas nolēmumu var iesniegt Tiesā divu mēnešu un desmit dienu laikā no nolēmuma paziņošanas brīža.

ATGĀDINĀJUMS. Prasības atcelt tiesību aktus ir vērstas uz to, lai atceltu Savienības iestāžu tiesību aktus, kas ir pretrunā Savienības tiesībām. Noteiktos apstākļos dalībvalstis, Eiropas iestādes un privātpersonas var celt prasību atcelt tiesību aktu Tiesā vai Vispārējā tiesā. Ja prasība ir pamatota, tiesību akts tiek atcelts. Attiecīgajai iestādei ir jānovērš iespējamās nepilnības tiesiskajā regulējumā, kas radušās sakarā ar tiesību akta atcelšanu.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Vispārējai tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005